

**BISDOM
ROTTERDAM**

Homilie bisschop Van den Hende

Opening bedevaartseizoen, Bedevaartkerk HH. Martelaren van Gorcum, Brielle

3 juni 2023

II Makkabeeën 7, 1-2.9-14

Matteüs 5, 1-12a

Gelukkig degenen die van zich afslaan, want dan blijven ze overeind... Gelukkig degenen die anderen in woorden kleineren, want dan voeren ze zelf de boventoon... Fijn als mensen een muur om zich heen bouwen, want dan weet je zeker dat niemand je overrompelt. U denkt misschien: dat hebben we toch net niet in het evangelie gelezen? Dat klopt. Dat hebben we niet gelezen in het evangelie. Maar het is vaak wel wat in onze wereld eigenlijk de beste weg lijkt te zijn. Sla van je af, kleiner wie je kunt en die je misschien als tegenstander hebt. En bouw vooral hoge muren. Dat is niet alleen de laatste tijd, maar dat is de geschiedenis door zo geweest. De geschiedenis door is er strijd, geldingsdrang, weinig menselijke waardigheid. Zo komt er zoveel oorlog. Daarom is er zoveel haat. En daarom wordt er niet zo om een mensenleven getreurd. Er was eens een conferencier die zich in een voorstelling voordeed als een schooljongen. Toen zijn docent geschiedenis vroeg: “Weet je wat vrede is?” Toen zei hij: “Ja, dat zijn die periodes waarover de geschiedenisboekjes geen zinnig woord kunnen zeggen.”

Inderdaad broeders en zusters, onze geschiedenis als mensen lijkt een aaneenrijgen van strijd, oorlog, vernietiging en menselijke onwaardigheid. Jezus slaat een andere toon aan. Hij heeft een hele andere visie op wat ons mensen te doen staat. Een hele andere visie ook op wat onze geschiedenis nodig heeft. Ja, we hebben verlossing nodig en dat komt de Heer ons brengen, die gekruisigd is en verzen. Maar tegelijkertijd betekent verlossing niet dat wij gewoon doorvechten, gewoon elkaar onderuit blijven halen, muren bouwen en bruggen ophalen, want die verlossing komt toch wel vanzelf... Nee, de verlossing komt inderdaad van God. Maar Hij vraagt wel dat wij in ons hart meewerken aan de bouw van zijn rijk van vrede.

De hele geschiedenis door zijn er mensen die daarvoor hun leven hebben durven geven. We denken aan de eerste eeuw van de Kerk, waarin vele apostelen en leerlingen het leven lieten omwille van de Heer. En steeds opnieuw in elke periode kun je spreken van martelaren die hun leven gaven omwille van het geloof. Zoals de patroonheilige van ons bisdom, de heilige Laurentius die diaken was in Rome in de 3e eeuw. En ook de Martelaren van Gorcum (16e eeuw) die op deze plaats worden vereerd en waar we dicht bij hun laatste uur zijn. En ook de martelaren die vandaag in de liturgie van onze wereldwijde Kerk worden herdacht: Carolus Lwanga en gezellen die in de 19e eeuw omwille van hun geloof door een koning in Oeganda werden omgebracht. Zij zijn staande gebleven, niet uit overmoed, maar omdat ze een band hadden met de Heer. De apostelen, Laurentius, de Martelaren van Gorcum en Carolus Lwanga en gezellen hebben geen muur gebouwd, geen brug opgehaald en niet bij voorbaat al een tik uitgedeeld.

Hoe komen zij toch zover om die rode draad van liefde aan te pakken en vast te houden? Als je naar de wereld kijkt, zou je misschien eerder van je af willen bijten, je al op voorhand verdedigen en zeker niet je laten ombrengen. Het evangelie, broeders en zusters, geeft al die martelaren de inspiratie. Niet omdat ze de dood verheerlijken. Niet omdat ze ten aanzien van het lijden zeggen: hoe erger, hoe beter. Maar omdat ze weten dat zelfs in lijden

en dood de hand van God te vinden is om hen vast te houden. Dat heeft Jezus ons geleerd. Dus: zalig de armen van geest, zalig de treurenden en de zachtmoedigen, zalig die dorsten en hongeren naar gerechtigheid, zalig de zuiveren van hart, zalig die vervolgd worden omwille van de gerechtigheid. Ja, broeders en zusters, wij viëren hier niet de nagedachtenis van een stelletje zielige mensen wier leven is doodgelopen. Wij geloven dat zij met de gekruisigde en verrezen Heer mogen leven in eeuwigheid en dat door hun getuigenis een boodschap klinkt van vrede, van hoop en van geloof. Daarom zijn we hier aan een nieuw bedevaartseizoen begonnen. Omdat de martelaren zo'n uitzonderlijk getuigenis hebben gegeven. Een zodanig getuigenis dat het nog altijd tot onze verbeelding spreekt en ons hart raakt.

Ook wij als christenen in de 21e eeuw worden gevraagd om getuigenis af te leggen. Misschien niet omdat je verplicht vlees moet eten, zoals de eerste lezing vermeldt. Misschien niet omdat ze morgen op de stoep staan om je ruiten in te gooien en je mee te nemen. Maar misschien op meer subtiele wijze als mensen aan je vragen: geloof jij nog? Durven wij dan te zeggen: ja, ik weet dat Jezus leeft. En als mensen vragen: waarom doe je eigenlijk een dienstwerk voor anderen, je kunt beter voor jezelf zorgen. Durven wij dan te zeggen: onze samenleving heeft veel meer liefde nodig dan we denken. En als het gaat om ons gebed, durven we dan ook te zeggen: daar is ruimte voor nodig, daar moeten we ons ook op toeleggen. Jezus leert ons dat gebed het allereerste is, want uit het gebed komt onze kracht, komt onze band met de Heer en komt ook de moed die de martelaren hebben opgebracht.

En zo, broeders zusters, aan het begin van een nieuw bedevaartseizoen hebben wij opnieuw in ons hart en in ons hoofd het getuigenis van de Martelaren van Gorcum, van de martelaren daarvoor en daarna, en dat van de martelaren die in deze tijd het leven geven. Denkt u maar aan die groep Koptische christenen die gehuld in oranje overalls in 2015 werden onthoofd, terwijl ze uitriepen dat ze in Jezus geloofden. Deze groep Koptische martelaren is onlangs door onze paus opgenomen in onze katholieke kalender van martelaren. Want, zo zegt de paus, christenen getuigen van de Heer en dan maakt de vijand geen onderscheid of je katholiek bent of orthodox, lutheraan of calvinist. De paus noemt dat de oecumene van het bloed. Mogen wij vandaag ons bij die groep getuigen aansluiten, niet omdat we willen sterven, want we willen graag ons leven behouden. Niet omdat we graag pijn lijden, want dat is nergens voor nodig. Maar als het lijden dan toch van ons gevraagd wordt, dat we dan weten: de gekruisigde en verrezen Heer staat naast ons en zijn toekomst is ook die van ons. Amen.